

№ 146.

Kalendarzyk tygodniowy:

Czw. św. Irenusza M.
Piąt. Przen. r. Kazim.
Sob. św. Augustyna B. W.
Niedz. Pociesz. N. M. P.
Pon. św. Róży Lim. P.
Wt. św. Rajmunda W.
Sr. św. Idziego Op.

Wschód słońca: godz. 5 m. 1
Zachód słońca: godz. 7 m. 1
Długość dnia: godz. 14 m. 1

Cena prenumeraty:

W ŁODZI:

Rocznie rb. 6 k. —
Półrocznie „ 3 „ —
Kwartalnie „ 1 „ 50
Miesięczn. „ — „ 50

Odnoszenie 10 k. m.
Egz. pojedynczy 3 k.

Z przesyłką pocztową:

Rocznie rb. 7 kop. 40
Półrocznie „ 3 „ 70

ZAGRANICĄ:
Miesięcznie „ 1 „ 10

Redakcja

w Łodzi,

ul. Przejazd № 8.

№ telefonu 598.

ROZWIÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, ekonomiczny, społeczny i literacki, ilustrowany

Czwartek, dnia 26 Sierpnia 1909 roku.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Krucza № 23; w Pabianicach u p. Teodora Misko;
w Zgierzu, w aptece p. Pałka; w Tomaszowie u p. Teodora Hilla.

CENA OGŁOSZEŃ: „Nadesłane“ na 1-szej stronie 50 kop. za wiersz. Zwyyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 2 kop. od wyrazu (dla poszukujących pracy po 1 1/2 kop.). Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy i Nekrologi po 20 kop. za wiersz petitowy. Za dołączenie prospektów 6 rub. od tysiąca egzemplarzy. ARTYKUŁY bez oznaczenia honorarium Redakcja uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 3 — 4-ej po południu.

7-iklasowa realna SZKOŁA NA WSI

Wpis w kl. wstępnej rb. 40 w I—50, w II—70, w III—80, w IV—90.
INTERNAT rocznie 420 rb. Praca w ogrodzie i warsztatach.
Dodatkowo łacina. Egzaminy od 1-go, lekcyje 9 września. — Czerwoną Dwór przez Grodzisk, st. kolei W. Wied. Dyrektor HENRYK RYGIER.

Zyckiego 423

Kefir znakomity środek odżywczy

poleca Apteka W. DANIELECKIEGO

PIOTRKOWSKA 130, telef. 12-93.

MAGAZYN OBUWIA

męskiego, damskiego i dziecięcego

WŁADYSŁAWA PIĘTKI

w Łodzi, ul. Piotrkowska № 111, telefonu № 851

poleca obuwie gotowe z najlepszych materiałów oraz przyjmuje wszelkie obstalunki. Fasony modne, wykończenie staranne i eleganckie. Ceny przystępne. 1878

Ogłoszenie.

Niniejszem zawiadamiam mieszkańców m. Łodzi, że z pozwolenia p. Kuratora Okręgu Warszawskiego, przy Miejskiej Szkole m. Łodzi, utworzoną będzie równoległa klasa przy II młodszej klasie.

Prośby przyjmuje się codziennie od godz. 4—6. Egzamin wstępny rozpoczyna się 17/30 sierpnia, o godz. 9-ej rano.

Inspektor szkoły
I. Aleksandrow.

Łódź, d. 12/25 sierpnia 1909 r. 1703

Kto robi w Łodzi wszechniemiecką politykę?

I znów stara „Łodzerka“ po zapewnieniach, że zjazd śpiewaków, obywateli rosyjskich, mówiących po niemiecku — miał na celu przerwanie waśni narodowościowych, wystąpiła z wielce nainym, a przez tę naiwność nieudolnym artykułem „Das deutsche „Sängerfest“ (№ 233), w którym powiada, że po skończonych uroczystościach śpiewacy niemieccy zebraли się w restauracji na Księżym Młynie, „aby jeszcze raz niemieckie pieśni chóralnie zaśpiewać, jeszcze raz niemieckiej „Gemüthlichkeit“ się oddać, niemieckie stare związki przyjazne wzmacnić, a nowe obład trunkiem“. Więc muzyka grała ulubione arye, a obecni „silnie“ przyspiewywali. „Gdyby tam jaki obcy, jaki cudzoziemiec nagle spadł, jak z nieba, to sądziłby, że jest nie w miejscowości położonej

w Polsce, miejscowości, którą pewni ludzie chętnie zrobiliby miastem polskiem, ale musiałby sobie powiedzieć: jestem w jakiejś miejscowości we Wszechniemczech!

„A jednak — ciągnie dalej przezorna „Łodz. Ztg.“ — wszyscy obecni byli to lojalni obywatele Rosyjskiego Cesarstwa, wierni poddani Rosyjskiego Domu Panującego, którzy chętnie „oddają Cesarzowi, co jest cesarskiego“ — według słów Biblii, ale przytem chcą być wiernymi współpracownikami w wielkim „kulturwerk“ a ze swymi współobywatelami pragną w pokoju i przyjaźni zawsze i po wszystkie czasy codzienną robotę wykonywać.“

I rozpyływa się autor artykułu nad swoim pomysłem, że Łódź jest „Wszechniemiecka“... zwłaszcza kiedy teren zabawy odbył się na Księżym Młynie w ogrodku strzeleckim, zajmującym 10 przętów szerokości i ze 20 długości...

Nie o to nam jednak idzie. Musimy się przypatrzeć dziennikowi, który od dziesięciu lat przechodził najróżniejsze ewolucje. Był raz anti-polskim, to znów ugodowym, to bezpartyjnym, a teraz zostaje zupełnie bez żadnego elementarnego kierunku. Po bardzo dzielnym redaktorze, który zginął w czasie rewolucji — „Łodzerka“ stara nie ma naprawdę kierownika. Petersilgowie są takimi wszechniemcami, jak ja chińczykiem — w redakcji coraz to zjawia się jakaś nowa siła, która wywraca samopas koziołki...

Do takich właśnie sił wypada nam zaliczyć i owego sprawozdawcę z zabawy na Księżym Młynie — podpisującego się literą y. Wstąpił on do dziennika niedawno; pracuje w nim dopiero od Nowego Roku i to przypadkiem, gdyż dawniej był inkasentem u malarza, a przedtem trzymał kawiarenkę niewielką, na której stracił.

Przerzucił się więc do reporterki. Zrobił go podobno dziennikarzem Mose, wydawca „Berlińskiego Tageblatu“ prosząc, aby podczas zjazdu który się przed 15 laty odbył w Skierniewicach, wysłał mu depeszę... Nie pracował od tego czasu w dziennikarstwie, ale to mniejsza. Nie „święcił garnki lepią“. To też y, co mógł to robił; aż wreszcie oparł się o „Łodzerkę“.

Taki reporter z Bożej łaski pisze, co mu ślina przyniesie... Raz jest radykalistą, drugi raz konserwatystą. Czasami chce napisać, że zastał kota bez głowy, a w artykule najwyraźniej „stoi“, iż kot nie miał ogona!

Innym razem ma zamiar wychwalić robotników, a okazuje się, że te okłaski dostały się fabrykantowi.

To też i z ostatniego artykułu widać, że pan y chciał spalić kadzidło na cześć bratniej zgody Polaków z Niemcami, a tymczasem postąpił wręcz przeciwnie, zamieniając Łódź na główny punkt

siedziby hakatystycznej, wszechniemieckiej, tak, że w kącie poszedł Wrocław; ze swoją „Schlesische i „Breslauer Zeitung“.

Szczęściem, że ta wszechniemieckość pomieszczyła się w niewielkim ogrodzie strzeleckim, w przeciwnym razie ty, polaku, utonąłbyś w niej jak cały świat podczas biblijnego potopu. A jak się jeszcze takiemu reporterowi zachce gadać i wznosić toasty, to niezawodnie słuchacz powoźmie przekonanie, że doprawdy bez Łodzi nie byłoby Niemiec.

Zapewne, że w takiego reporteru wszystko wzmówić można i często pomimo uwagi redakcji do kroniki w najbardziej strzeżonych pismach dostają się takie rzeczy, które być nie powinny. Ale zjazd towarzysów śpiewających niemieckich, to nie dziura w mostku, ani bruk uszkodzony, to nawet nie wściekły pies, ani zaczadzenia, z takim faktem trzeba się liczyć i oględniej artykuły przeglądać, na to konieczny okówek redaktorski.

Tęgo zabrakło w „Łodzer Zeitung“ i oto mamy dziwolągi, które składają się na urabianie opinii publicznej Łódzkiej wśród Niemców.

Nie dziwny się teraz zupełnie, że taki świstek jak „Die Wahrheit“ może być w Łodzi czytany, a zapewne i wywiera wpływ na masę.

Niema czego zazdrościć, ani tego rodzaju prowodyrów, ani rozumu ludziom, dla których tacy prowodyrzy stają się wyrocznią.

R.

Z prasy polskiej.

Czy „Pan Tadeusz“ Mickiewicza jest arcydziełem wszechświatowem? Czy słusznie będzie stawiać ten utwór obok najpiękniejszych epopei, znanych ludzkości, poczynając od indyjskiej „Kalewali“, a kończąc na „Hermanie i Dorotei“ Goethego? Pytanie takie stawiali sobie nieraz nasi współcześni historycy literatury i — sąd ich naogół wypadł twierdząco. Mógł to być sąd stronny.

Otóż w najświeższym numerze „Tygodnika Ilustrowanego“ prof. Ignacy Chrzanowski w artykule: „Sąd estetyka niemieckiego o Mickiewiczu“, przytoczywszy z polskich głosów jeden tylko — ale poważny — głos prof. Stanisława Tarnowskiego, czyni najpierw przegląd wymagań, stawianych każdemu wielkiemu poecie przez estetyków francuskich, Guyau i Brunetièrę'a, oraz angielskiego Curthope'a i znajduje, że wymaganom tym uczynił załose w pełnej mierze wieszcz polski, zarówno ze względu na rozciągłość tematu, obejmującego nieledwie całokształt narodowego życia w danej chwili, jak na wyrazistość, prawdę, barw-

SZKOŁA PRZYGOTOWAWCZA KOEDUKACYJNA
JADWIGI ZAWADZKIEJ (Piotrkowska 103)
 przyjmuje dzieci od lat 6½ i przysposabia do średnich zakładów naukowych, zwracając szczególną uwagę na stronę wychowawczą i poglądowość w nauczaniu.
 Obok jęz. polskiego, rosyjskiego, niemieckiego i arytmetyki, podgadanek z najbliższego otoczenia dziecka, program szkoły obejmuje: rysunki, śpiew, słóyd i zabawy pedagogiczne; na żądanie rodziców — konwersacja w języku francuskim lub niemieckim.
 Szkoła posiada najnowsze pomoce naukowe. Ilość dzieci ograniczona, co umożliwi staranną i troskliwą opiekę. — Zapis od dn. 20 b. m., w godz. od 11—2 i od 4 do 6-ej.
 1548 9-6 Kierownik szkoły **W. ZAWADZKI**.

Pasta „CAMELIA“

usuwa Piegę, Pryszcze, Wądry, Opaleniznę.
 Składy: Warszawa: L. Spiess i Syn i H. Welt.
 Łódź: L. Spiess i Syn i A. Lipiński.
 Żądać wszędzie. 589-r33

Szkoła Prywatna 2-klasowa Męska HENRYKA WOLFA (dawniej K. Goetzona)
 przy ul. Mikołajewskiej № 62 (I-e piętro, front).
 Rok szkolny rozpoczyna się d. 20 sierpnia. Zapis nowych kandydatów odbywa się codziennie od godz. 9—1 i od 5—7. Szkoła przyjmuje chłopców w wieku od lat 6.
Specjalność szkoły: przysposabianie kandydatów, nawet mniej uzdolnionych i słabych, do wszystkich średnich zakładów naukowych rządowych i prywatnych. 1662-3-2

Fabryka Garbarska
 w Warszawie, w śródmieściu
 ze specjalnem urządzeniem na skóry ciętące chromowe, poszukuje wspólnika z kapitałem, bądź nabywcę. Wiadomość w biurze ekspedycyjnem: M. Trzcioniecki i S ka, Warszawa, Nowojasna 8.
 1635-14-4

KAROL SOMYA

Łódź, Piotrkowska 192
 Skład artykułów technicznych, Żelaza i Stali
 POLECA

Armatury do gazu, wody i pary
 Pakunki asbestowe, gumowe i przetłuszczone,
 Rury oraz łączniki do gazu, wody i pary
 Paszy skórzane, gumowe i z szerści wielbłądziej.
 Narzędzia i maszyny. 1462

Niema lepszej nad
WODE KOŁOŃSKĄ
 „DLA ZNAWCÓW“

Zarząd 4-klasowej Szkoły Handlowej
 Łódzkiego Towarzystwa Szerzenia Wiedzy Handlowej
 (Długa 45)
 zawiadamia, że egzaminy wstępne i poprawkowe rozpoczną się 25 sierpnia, lekcy zaś — 1 września.
 Podania przyjmuje kancelarja Szkoły codziennie od 10-ej do 1-ej. 1686-3-3

LOMBARD D. WOŁCHOWICZA I SYNA
 zawiadamia, że w sali licytacyjnej przy ul. Południowej № 20, odbywać się będzie dnia 25 sierpnia (7 września) i dni następnych
Licytacja
 na sprzedaż zastawów, we właściwym czasie nie prolongowanych.
 Pożyczki na zastawy, które przewyższają 100 rubli, oznaczone są następującymi NnN: 102359, 104080, 105762, 129003, 166667, 193714, 217072, 235935, 234200, 241268, 251606, 252922, 260700, 267773, 283237, 284351, 285577, 285845, 286704, 287076, 287972, 288199, 209, 269, 367, 368, 411, 412, 587, 767, 801, 289086, 246, 247, 422, 423, 560, 290029, 292044, 51, 90, 441, 520, 587, 923, 293173, 442, 797, 826.
 1700-3-1

Papierosy
Tureckie „Gościnne“ „Ada“
 10 szt. 6 kop., 5 szt. 3 kop.
 pomimo podwyższenia opłaty akcyznej, przygotowywane są przez fabrykę Tow. A. N. Bogdanowa i S ki z tychże samych co i dawniej gatunków tytoni. Prosimy o spróbowanie i przekonanie się o niezmiennym ich smaku i aromacie.
 Zarząd Towarzystwa
A. N. Bogdanow i S-ka
 w Petersburgu.
 1697-5-1

I-a Warszawska Szkoła Lekarsko-Dentystyczna
Lek.-dent. L. Szymańskiego, Warszawa, Nowo-Miostniejąca od 1897 roku.
 Zapis nowowstępujących słuchaczy i słuchaczek już rozpoczęty, Program wysła się bezpłatnie. 995-6-6

Specjalista chorób skórnych weneryczn. i niemocy płciowej
Dr. St. LEWKOWICZ
 Zachodnia 33 (obok Lombar. akc.)
 Przyjmuje od 9—1 i od 6—8, dla pań od 5—6. W niedziele tylko od 9—3 po poł. 114r
 Badanie krwi przy syphilis.

Dr. H. Sadowski
 asystent C. W. Uniwersytetu
 przyjmuje z chorobami wewnętrznymi (spec. żołądka i kiszki).
 Dzielna № 3.
 od 5 do 7-ej 2150-r

Specjalista chorób skórnych, włosów, wenerycznych i dróg moczowych
 Przyjmuje codziennie od 8—1 w południe i od 4—8 wieczorem; w niedziele i święta od 9—2 w poł.
 Dla pań osobna poczekalnia.

Dr. B. Rejt,
 ulica Średnia № 5.
 149r

Dr. A. STEINBERG
 BENEDYKTA Nr. 3.
 Zakład Ortopedyczno-Gimnastyczny (skrzywienia kręgosłupa, choroby stawów, mięśni i t. p.). Leczenie masażem (wibracja), elektrycznością (usuwanie włosów z twarzy za pomocą elektrolyzy).
Gabinet Roentgenowski, (leczenie promieniami Roentgena czerem, lupusa, fawus'u i t. p.)
 Leczenie prądami elektrycznymi wysokiego napięcia (d'arsonvallizacja, choroby cukrowej, otyłość, zwapienia naczyń, podagry, arthritis etc. Leczenie gorącym powietrzem i światłem (czerwomem i fioletohem) chorób stawów, mięśni, neuralgii etc. etc. 1280-r

Dr. Józef Michałski
 OKULISTA
 przeprowadził się na ul. Piotrkowską № 33, II piętro.
 Godziny przyjęć: od 9—10 rano i od 4—7 po poł. 1392

Dr. L. KLACZKIN
 Konstanyńska 11.
 Syphilis, skórne, wener., choroby dróg moczowych.
 Przyjm. od 8—1 rano i od 5—8 w. dla dam od 4—5. W niedziele i święta tylko do 1 rano 746-r

Dr. S. KANTOR
 Choroby skórne, weneryczne moczopłciowe i włosów.
 Krótka № 4.
 Przyjmuje od 8—2 r. i od 6—9 wiecz., panie od 5—6. 1816

Dr. E. Sonnenberg
 Choroby skóry, dróg moczowych i weneryczne
 CEGIELNIANA 14.
 Od g. 11—1 i 4—7½ w. 79r

Dr. med. J. Leyberg
 po wieloletnich studiach i praktyce w klinikach Wiedeńskich, osiadł w m. Łódź, Krótka № 5.
 Choroby weneryczne, moczopłciowe, skóry i włosów.
 Panowie: 8—11 r., 5—8 pp.; panie 3½—4½; niedziele 9—1. 1389r

Dr. D. Helman
 POWRÓCIŁ.
 Specjalista chorób uszu, nosa, krtani i gardła.
 Przyjmuje od godz. 10—12 r. i od 5—7 w. MIKOŁAJEWSKA 4, ohok Dzielnej. 762

Dr. FRANCISZEK KOZIOLKIEWICZ
 Piotrkowska 103
 Choroby wewnętrzne, dzieci i kobiece. Przyjmuje od 8—11 r. od 2½—4 pp. i od 7½—9 w. 1426r

Dr. Zofja Garlicka
 mieszka obecnie
 Nawrot 1 (Piotrkowska 126) Telefon 10.14.
 Chor. kobiece, Akuszerya 9—10 rano, 4—6 po poł. 1997r

Dr. H. Szumacher
 choroby weneryczne i skórne
 Nawrot 2.
 Przyjmuje od 8—10½ i od 6—8 po poł., panie od 5—6. W niedziele i święta od 8—1 r. 637r

Pierwsza Chrześcijańska
 Lecznica chorób zębów i Jamy ustnej
 teraz: ulica Piotrkowska 133.
 1526r

Dr. Wacław Bernard
 przeprowadził się na ulicę BENEDYKTA № 9.
 Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe.
 (8½—12 r. i 5—7½ pp., panie od 4—5) 1761-r

Dr. A. GROSLIK
 Choroby skóry i włosów (radikalne usuwanie zbytecznych włosów za pomocą elektrolyzy), weneryczne i dróg moczowych Zielona 5.
 Przyjmuje codziennie od 8½—11½ rano, 6—8 wiecz., panie 5—6 pp. W niedziele i święta od godz. 9 do 1 po południu. 1568-d

Dr. Z. Sławińska
 powróciła.
 Mikołajewska 30. 17044

Lekarz-Dentysta
DĄBROWSKI
 mieszka: Piotrkowska 97.
 1336r—

Dr. M. Papierny
 Akuszerya i choroby kobiece, b. ordynator warsz. kliniki akusz. Przyjmuje do 10 r. i od 4½—6½ po poł. Południowa 23. 485d

Dr. Jan Pioniążek
 przeprowadził się na
 Piotrkowską № 120.
 1350-d—

Dr. med. S. BARTOSZEWICZ
 Analizy lekarskie w celach dagnostycznych.
 Piotrkowska № 86, m. 5.
 Przyjmuje się też przez aptokę W. B. Gluchowskiego. 1411

Dr. F. Klozenberg
 DZIELNA 25.
 Choroby wewnętrzne specjalności nerwowe. (leczenie elektrycznością). Godz. przyjęć: 10—11 r. 15—7 pp. 1705-6

Dr. Stanisł. Piórkowski
 przeprowadził się na ul. PIOTRKOWSKĄ № 115 381
 choroby weneryczne i skórne
 przyj. od 9—10 r i od 5—7 w.

Dr. I. Silberstrom
 Ul. Promenada 13 róg Benedykta
 Chor. weneryczne i moczopłciowe, skóry i włosów. Radikalne usuwanie zbytecznych włosów.
 Przyjmuje od 9—1 rano, od 4—5 po wiecz., panie od 4—5, w niedziele i święta do godz. 11 rano. 241

Dr. med. Z. Golec
 chor. skórne i wenerycz.
 PIOTRKOWSKA 86 m. 6. 799r

Z powodu nagłego wyjazdu zaraz do sprzedania
magazyn kapeluszy
 w najruchliwszej ulicy, za przystępną cenę. Wiadomość: Nowy Rynek 6, m. 24. 1802-3-1
 Przybłąkał się czarny

pies wyżeł.
 Prawy właściciel odebrać może za zwrotem kosztów: ul. Dzielna № 52. 1708-3-1

Zaginęła suka
 do polowania, ogon krótki, moregowata, wabi się „Poleo“. Znalazca odprowadził zechce za swoją nagrodą: Szosa Karolewska № 44, telefon 421. 1706-3-1

ATRAKCYE
„OAZY”

NIE PRZEOCZCIE

zdumiewających atrakcyj artystycznego kinematografu „Oaza”, róg Główniej i Piotrkowskiej. Począwszy od środy, dnia 25 sierpnia 1909 r. wystawiane będą dwa razy tygodniowo zdumiewające piękne w treści i wykonaniu obrazy.

Każdy obraz wzbudzi zachwyt. Szczegóły w programach.

Nad program: **„Ostatnie chwile Mozarta”**.

ATRAKCYE 1688

„OAZY”

Helenów. w niedzielę, 29 sierpnia r. b. **Helenów.**

Wielkie ćwiczenia gimnastyczne

o nagrodę

urządza Towarzystwo turnerów „**Krafft**” (Siła) z udziałem wszystkich Towarzystw turnerów Łodzi i okolicy.

Początek zapasów pojedynczych o godz. 7-ej rano. Początek uroczystości o godzinie 3-ej po południu.

BOGATY PROGRAM: Koncert orkiestry smyczkowej pod dyr. p. Webera, kapeli wojskowej, oraz chóru mandolinistów Tow. muzycznego „Minore”. Ogólne ćwiczenia wszystkich członków czynnych i wychowawców wszystkich uczestniczących Towarzystw. Ćwiczenia swobodne, wykonane przez 600 blisko turnerów. **Zapasy siłaczy o nagrody.** Wybrane ćwiczenia najlepszych związkowców. Rozdawanie nagród. Dokoła stawu grupy marmurowe i piramidy będą oświetlone ogniem bengalskim. Wieczorem zabawa taneczna w sali.

Wejście 45 kop.

Uczniowie i dzieci 20 kop.

DYREKTOR
SZKOŁY FILOLOGICZNEJ POLSKIEJ
Wólczańska № 55,

zawiadamia, że podania przyjmuje od g. 10—2 po poł.
Egzaminy rozpoczną się 26 b. m. 1677—8-1

4-klasowa Szkoła Handlowa Żeńska
ZAWADZKA № 9.

Zapis uczenie rozpoczyna się 26 sierpnia.
Egzaminy wstępne i poprawkowe 28, 30 i 31 sierpnia.
Lekeye — 1-go września.

1624—6—4

C. Waszczyńska.

Szkoła Prywatna i Zakład Froeblovski ze slójdem
Lucyi Majeranowskiej w Zgierzu

przyjmuje dzieci od lat 3-eh.
Lekeye rozpoczynają się d. 23 sierpnia r. b. — Zapis uczenie
codziennie od 10 rano do 3 po poł. 1626—4—3

Rada Opiekuńcza Wieczornych Kursów Handlowych przy Stowarzyszeniu Wzajemnej Pomocy Pracowników Handlowych m. Łodzi (Długa 45)

zawiadamia, że wykłady na kursach wieczornych rozpoczną się 1-go września r. b. Zapisy przyjmuje Kancelarya Kursów codziennie od godz. 7 do 10 wieczorem. 1684—3—2

Zakład Froeblovski
Maryi Zarzyckiej

UL. MIKOŁAJEWSKA № 22.

Kursa dla freblanek (metodyka, hygiena, przyrodnictwo, slójd, rysunki, śpiew, gimnastyka). Zabawy i gimnastyka w ogrodzie. Zapis dzieci i kandydatek na freblanki codziennie.

Zajęcia rozpoczną się 1-go września. 1858—6—3

7-klasowa Szkoła Handlowa
Lucyny Siennickiej

PIOTRKOWSKA № 154.

Zapisy codziennie do VI kl. włącznie, od 10 ej do 3-ej. Egzaminy dla nowowstępujących 1-go i 2-go września. Lekeye 3-go 1643—12—4

7-klasowa Żeńska Szkoła Polska
Z. Pełkowskiej

w Łodzi, ul. Wólczańska № 43,

zawiadamia, że **7-ma klasa otwarta.**

Egzaminy wstępne i poprawkowe rozpoczną się 1 września, lekeye — 3 września. 1656—6—3

Wielkie Muzeum Panopticum
z oddziałem naukowo-anatomicznym

№ 7. PROMENADA № 7.

otwarte codziennie od 10 rano 11 wiecz.

Bilet wejścia z prawem obejrzenia elektro-bioskopu

25 kop., dzieci do lat 10 i ucząca się młodzież 15 k.

Oddział anatomiczny tylko dla dorosłych — płać dodatkowa

15 kop. Dla dam wyłącznie w piątki. — Szczegóły w alszach. 1641

Smaczne i zdrowe Pieczywo

jest tylko w piekarni

R. TRENKERA, ul. Cegielniana № 67.

Chleb na sposób moskiewski wyrabiany przez specjalistów fachowych. Czystość i hygiena wypieku gwarantowana.

Filie: Piotrkowska 116, Orla 8 i Przejazd 50. 1558-100-5

W IV-klasowej Szkole Filologicznej
J. Radwańskiego

w Łodzi, Cegielniana II, 1561 9-8

egzaminy wstępne i poprawkowe zaczynają się 23 sierpnia. — lekeye 1 września. Do podan dołączać należy metrykę urodzenia i świadectwo szczepienia ospy. Kancelarya szkoły otwarta codziennie.

7-KLASOWY ZAKŁAD NAUKOWY
z klasami wstępnymi

Stanisławy RAJSKIEJ
Dzielnia II.

Zapis uczenie od 25-go sierpnia, między g. 11-a a 5-a. Egzaminy wstępne i poprawkowe do klasy przygotowawczej, I, II i III 31-go sierpnia, do klasy IV, V i VI-jej 1-go września. Lekeye 2-go września. 1639—d—4

Bardzo tanio są do sprzedania

Ławki szkolne nowe podwójne

w fabryce wyrobów drzewnych, **Milsza 17.** 1606 6 5

Migreno - Nervosin

natychnmiastusowa **ból głowy** i **migrenę**. Bezwarunkowo pewny i nieszkodliwy roślinny środek. Zadać w aptekach i skł. aptecz. tylko **oryginalnych** proszków po 10 k. szt. — Pudło 1.20 k. Główn. skł. Tow. Akc. L. Spiess i Syn. 645r100

ODCISKI

brodawki, zgrubiałą skórę usuwa najskuteczniej znane i nagrodzone

Wielkim Złotym Medalem w Paryżu

ARAGO
St. GÓRSKIEGO, Warszawa, Leszno 12. Cena 35 i 60 kop.

Zadać wszędzie. Wystrzegać się naśladownictw. Zwracać uwagę na markę Gładjator. 1384-30-2

Pierwszorzędne Biuro Nauczycielskie Karpińskiej

poleca: nauczycieli, nauczycielki, bony, sprawadza cudzoziemki. Warszawa, Montuszkki 7, tel 120-82. 895—12—5

NAUCZYCIEL

urządza całoroczne komplety dla dzieci inteligentnych, przygotowuje do szkół i na świadectwa nauczycielskie. Mikołajewska 67 u doktora Mittelstaedta. Wiadomość od 7 do 8 1/2. 1676—3—2

Meble

różne własnej roboty są do sprzedania u stolarza, ul. św. Jakóba № 13. 1657—6—3

Administrację domu

przyjmie solidny młody kupiec. Na żądanie może złożyć poważną gwarancję, ewentualnie kaucję. Łaskawe oferty w „Rozwoju” sub „Soldny” 1392—9—8

Do wynajęcia zaraz **budynek na fabrykę**

jak również **stajnie i wozownie** na dogodnych warunkach. Staro-Zarzewska 65. 1681—3—2

Doskonale zaprowadzony Dział materiałów

Daptecznych w bardzo punkcie—jest do sprzedania. Oferty uprasza się składać pod „A W 105” w „Rozwoju”. 1685

Poszukiwana jest osoba z patentem domowej nauczycielki do **polskiego i arytmetyki.**

Wiadomość Mikołajewska № 22, pensja, od 12 do 3 pop., oprócz świąt. 1663—3—3

ZAKŁAD GARDEROBY MĘSKIEJ

JULIANA KOZŁOWSKIEGO przeniesiony został z Nowego Rynku № 2, na róg Pasaż-Mayera i Mikołajewskiej, do domu zajmowanego dawniej przez pocztę. 1346